

Koldo Mitxelenaren eskulturaren inaugurazioa

Julen Mendoza
Errenteriako Alkatea

Eskerrik asko:

Koldo Mitxelenaren SENITARTEKOEI, hona gerturatzegatik, benetan, bihotzez eskertzen dizuet.

Bingen Zupiriari, Eusko Jaurlaritzako Kultura eta Hizkuntza sailburuari.

Denis Itxasori, Gipuzkoako Foru Aldundiko diputatu nagusi orde eta Kulturako Diputatuari.

HABEko zuzendariari.

Euskaltzaindiako kideei

Unibertsitateko ordezkari.

Eusko Ikaskuntzako ordezkari

Eta baita herriko eragile guztioi ere.

Bi aipamen egin nahiko nituzke: bata eskulturaren ingurukoa, eta bestea Koldo Mitxelenari buruzkoa.

Pasa den urtean 100 urte bete ziren Koldo Mitxelena jaio zela, eta hori dela eta Udalak ekimen ezberdinak antolatu zituen Koldo Mitxelenaren oroimenez. Baina ekimen horietatik bazen erabaki bat, orduan hartu eta orain egia bihurtu dena: Koldo Mitxelenak gure herrian zuen eskultura baten beharra.

Egia da badela ikastetxe bat Koldo Mitxelenaren ize-na duena, eta baita plaza bat ere. Baina uste genuen Koldo Mitxelenak gure herrian eskultura bat eduki behar zuela, denboran iraungo zuena, eta hurrengo belaunaldiek eskultura ikusita Koldo Mitxelena nor izan zen galdetzeraz eramango zuena.

Eta hemen dugu eskultura, eta bide batez Ekain Olai-zola eskulturaren egilea zoriondu nahiko nuke, hamazazpi proposamenen artean aukeratua izan zena.

Koldo Mitxelenaren lan tresnarik garrantzitsuenak, papera, paper fabrikaren aurrean. Hau da gure herriko estampa, gure herriko argazkia, euskara –Xen-pelar eta Koldo Mitxelenaren ahotan– eta indus-trializazioa. Baten batek esango lukeen bezala, *euskara urbanoa*.

Eta bitxikeria bat, bilatu ez dena baina gertatu dena, agian ere kasualitatea ez dena. Plaza bat eta eskultura bat batu ditugu, hau da, Agirre lehendakaria eta Koldo Mitxelena, Euskal Herriko historiak utzitako

bi pertsonaia handi batu dira hemen, garai historiko bera bizitu eta sufritu zutenak.

Eta Koldo Mitxelenari buruz hitz egiteko, onena eskulturan agertzen den Koldo Mitxelenaren esaldi bera aipatzea da:

Ez gaitzezen beti, hainbeste aldiz egin dugunez, huts hutsetik abia; lur landuan aisago eraingo dugu hazi berria.

Hurrengo urtean 50 urte beteko dira Arantzazun Koldo Mitxelenak euskara batuaren ponentzia aurkeztu zuela. Euskararen ezagutza ahozkotasan hutsetik haragokoa izatea lortu zuen Koldo Mitxelenak bere garaiko beste hizkuntzalari handi batzuekin batera, horien artean Txillardegi.

Koldo Mitxelena ni haur nintzela hil zen, eta beraz ez nuen ezagutu. Baina Koldo Mitxelena eta beste batzuei esker:

- Nik ikastolan euskaraz ikasi nuen.
- Koldo Mitxelenariri esker, Unibertsitatean zuzenbidea euskaraz ikasi nuen.
- Koldo Mitxelenari esker, irratia eta telebista euskaraz entzuteko aukera izan dut.
- Koldo Mitxelenari esker, euskarazko egunkari bat sortu zen.
- Koldo Mitxelenari esker, euskaltegiek bide errazagoa izan dute.

Finean, Koldo Mitxelenari esker, herri bati hizkuntza bat egokitu zitzaion, lurralde ikuspegia eman zitzaion hizkuntzari. Hori da Koldo Mitxelenak utzitako lur landua.

Este es el legado de Koldo Mitxelena, esa es la tierra labrada que nos deja. Una parte importante de lo que somos es gracias a Koldo Mitxelena, y es por eso de la importancia de esta escultura, que busca la permanencia de Koldo Mitxelena que ya existe en nosotros y nosotras.

Decía Koldo Mitxelena que “No basta con ser testigo de una época crítica”. A Koldo Mitxelena le tocó vivir una época crítica. Fue protagonista de una enorme producción del pensamiento que nos ha llevado a estar donde estamos y a tener lo que tenemos. Pero me atrevería a decir, que en esta sociedad tan cambiante, donde apenas hay lugar para las certezas, también hoy el euskera vive una época crítica. Sobre la tierra labrada de Koldo Mitxelena, quizás toque ahora una nueva generación del pensamiento que abra una nueva época para el euskera.

“Ez gaitzezen beti, hainbeste aldiz egin dugunez, huts hutsetik abia; lur landuan aisago eraingo dugu hazi berria.”

